

I dag

POLITISK HUNGUR Í MÖTMÆLISFLOKKUNUM

TAÐ er ekki meira enn ár farið aftur um bak, síðan Hákon Djurhuus, meðan landbúnaðarmál var til umröðu á tingi, bað formanninn — Sigurð Joensen — um löyvi at leggja nýtt tingmál fram. Sigurð, ið var nýggjur á formanspallinum, gav honum löyvi til tess — og fram kom Hákon við einum uppskoti um prívíðbót til útróðramenn.

LOGIÐ ljóðaði, at Hákon just skuldi nýta somu tol, sum nevnd vóru í einum uppskoti, ið landstýrið just í teimum dögum viðgjörði at leggja fyr tingið Upp skot Hákonar var í öllum fornum meinfalk landsstýrisuppskotinum meira enn tað, at Hákon segði seg vilja hava inntokurnar sum stempulskaft. Hetta var ekki nevnt í upprunalega uppskotinum hjá landsstýrinum; men seinni vísiti tað seg, at hetta var viðmerking, ið komin var aftaná uppi landstýrisuppskotið frá einum av landsstýrismönnum.

HVÁÐAN HÁKON HEVÐI FINGIÐ HUGSKOTIÐ, TOLINI OG VIÐMERKINGARNA TIL UPPSKOT SITT, OG HVI HANN — UNDIR VIÐGERÐINI AV BUNAÐARMÁL — VAR SO GRAMMUR AT LEGGJA TAÐ FRAM, KUNNU LESARARNIR SJÁLVIÐR METTA UM.

EISINI undir hesi tingsetuni hevur stórt uppskot um vega- og bergholsgærd verðið viðgjört í landsstýrinum og samráðingar um figgjanina av hesum uppskoti ið miðar imóti eini skjótari löysn av av öllum okkara samferðsluvegum, eru í gongd.

SNOGGLIGA hendir, at tjóðveldisflokkurin leggur fram uppskot um hetta sama. Einsini hetta uppskot er so meinalíkt uppskoti landsstýrisins, ið enn ekki er lagt fyr tingið, at tað líkist meira eini afskrift enn nokrum øðrum, hursæð frá einum fantasíofstri um lánkaða á frjá kapitalmarkaðinum og úr al-tjóðabankanum.

NEYÐARSLIGIR eru teir — mótmælisflokkarnir, nú politiski hungurin gongur so hart á, at teir skammleysisir rveita alt politiskt reinfori yvir borð, leggja fram uppskot sum eru í umbúna í landsstýrinum, og sum teir so huldumannsliga fáa fatur á.

SOSIALURIN

VIÐMERKINGAR

Samstundis sum boðað varð frá umsetingarskattinum — skattinum av sama slag, ið bjargaði Noreg aftaná heimsbardagan og sum i dag er grundstúðulin undir svenska velferðarsamfelagnum — varð eisini boðað frá skattalætta (barna stuðulin nema víð ið sambandi við eitt lesarabrev.

Áður hava allar inntøkur ómanfyr 2000 kr. verið skattskyldugar til landskassan, men nú er hetta mark flutt upp i 4000 kr.

Fyr 2 árum síðan vóru 15.112 skattaborgarar í Foroyum. 7786 høvdu inntøku undir 4000 kr., harav 3712 skattskylduga inntøku — t. v. s., inntøku, ið nú er undantikin skatti til landskassan.

Eisini á annan hátt verður skatturin minkaður.

Tá skattainntøkan hevur verið yvir 5000 kr. hevur 30 pst. av skattinum verið lagt aftrat til fyrst útróknaðu skattaheðdini.

Nú verður inntøkumarkið hækkað til 6000 kr. og frá 6 til 8000 kr. verða einans 20 pst. roknað aftrat og 30 pst., tá inntøkan fer upp um 8000 kr.

Brøv til Sosialin

Barnafrádrátturin.

Tá eg ekki eri rættuliga greiður yvir, hvussu reglurnar um tann nýggja barnafrádráttin skulu skiliast, fari eg at heita á blaðið um at taka uppáttur tey tol, ið nevnd vóru í sambandi við uppskot landsstýrisins í hesum máli.

Vóni at blaðið vil gera mær henda beina.

P. H. Joensen.

Manq

WILLY BRANDT, borgmeistari í Berlin, er sum kunnugt valevni tyska javnaðarflokksins til forsetavalið í Tysklandi. Brandt flýddi úr Tysklandi, tá nasistarnir komu til ræðið; kom til Noregs og fekk norsk borgarrættindi. Tá bardagin var av, vendi hann heim aftur til Tysklands, fekk tysku borgarrættindi síni aftur og umvegis ymisk álitisstovr í tyska javnaðarflokkinum gjörðist hann borgmeistari í Berlin, starvið, ið gjordi hann viðgítan og til heimspolitikkara. Nú valið nærkast, eru mótsðóðmenn hansara lægstir á hann við skemdarsskriv íng av versta og ljótasta slag. Millum skuldsættingarnar, ið sjálvur Adenauer, kanslari, hevur tíkið til orða imóti, kunnu nevast:

1. Willy Brandt er ein politikkar, ið ekki bara lýgur, men lýgur so tápufliga, at hann beinavegin kann felast uppá tað.
2. Willy Brandt verður, um hann ekki vikir frá, tekið uppá eitt myrkt, politiskt hjálleikaskjó.
3. Willy Brandt hevur særliga gramt seg um, at Tyskland, ið misti so ógífuga nógv undir bardaganum, ekki varð lagt oyð av eini kollveltíng.
4. Willy Brandt hevur kært seg um, at teir í 1945 ekki nýttu høvið til at drepa í millj. tyskarar.

1960 var eitt av størstu framburðsárum Danmarkar. Allastaðni var framfrangandi, iðnaðurin blómáði niður í lit-ið og einki o. s. fr. Samlaðar arbeiðs-

orka danska fólksins gav í peningi 44,2 milliárdir kronur. Niðanfyr yvirli yvir, hvussu stórir framburðir og vøksturur var á teimum ymisku okjunum roknað av teim 44,2 milliárdum:

Ídnaður	8,4 %
Handil og gjaldoyravirði	6,7 %
Landbúnaður	5,5 %
Handverk	3,7 %
Almenn studdingsveitan	3,7 %
Bygjarbeiði	3,0 %
Samferðsla	2,9 %
Sethúsingin	2,9 %
Færmasítingin	1,0 %
Almennir stovnar	0,8 %
Fiskivinnu, skogbrúk o. a.	0,7 %
Brúktol og tørv	0,05 %

GRÖNLAND. Heilsuviðurskiptini eru framvegis ov ring í Grönlandi, sigur nýliga útkomin frágreiðing. Tuberkulær eru ið i stórar afturgongd, teir krevja færri og færri mannaliv og færri færi fáa nú sjúkuna.

Hesi töluni frá 1949 og 1960 vísa, hvat gjørt er fyr at bota um heilsuviðurskiptini:

	1949	1960
Stórahúslæknar	15	35
Sjúkrosvstrar	25	96
Tannlæknar	fáir	12
Sjúkrahúsangur	345	699

1950—60 vórðu pítar 50 millj. kr. at byggja sjúkrahús fyr. Rakstrarútreiðslurnar eru í sama tjóðarskeiði hækkaðar frá 2 upp í 20 millj. kr. árliga.

AMTMADURIN. Stríð hevur staðið um setanina av nýggja amtmanninum á Bornholm. Áður hevur mannagongdin verið tann, at amtmenn valdu teir millum lögfróðingar; men N. Elker-Hansen, ríkisumboðmaður, ið hevur fenið amtmannsstarvið á Bornholm, er ekki

SVAR: Fyrst er at siga, at allar inntøkur undir 4000 kr. sleppa undan landskatti.

Áður varð drigið 35 kr. fyr hvørt barnið burtur av skattinum, tá skattainntøkan var undir 7000 kr. og 25 kr., tá skattainntøkan var yvir 7000 kr.

Eftir nýggju reglunum verður frádrátturin

80 kr. tá inntøkan er undir 7000 kr. 60 kr. tá inntøkan er yvir 7000 kr.

Hesin frádráttur verður eisini at gera, at t. d. maður við 5 børnum heldur gong av lógtingsskatt verður at rinda, um inn tóka hansara er unleið 7000 kr.

Tey, hvørs inntøka er minni enn 4000 kr., verða at fáa 80 kr. útgjaldnar í hendingi fyr hvørt barn undir 15 ár.

HVI JAVNAÐARMADUR. Hin Foroyum væl kandi læknin Erik Lage, fylkislæknin í Odense, svarar »Fyns Social-Demokratene« uppá spurningin: Hvi er tú javnaðarmadur?

»Det danske Socialdemokrati arbejder på en sund og naturlig måde for HELE samfundets vel, og det har i hele sin målsætning holdt mennesket i forgrunden. Samtidig med, at man har ført vort land frem til stadig forbedrede forhold, fører Socialdemokratiet en udenrigspolitik, der udelukkende er materialistisk bestemt.«

veitst tú

AT tað nú eru 2900 millj. íbúgvar í heiminum, og at talið okst við 48 millj. um árið. Størstur er vøkstururin í Afríku, har 45 børn verða fødd árliga uppá hvorjör 1000 íbúgvar.

AT 30 pst. av Amerikubúgvum brúka brillur, men at cygnaleknarnir siga, at 60—70 pst. av hesum ikki áttu at gjørt tað.

AT India hevur stýtta livialdurin í heiminum, í meðal bert 32 ár; men India er eitt av teim fáu londunum, har menn liva longur enn kvinnur.

AT av og 85 størstu uppfinningum eru gjörðar av monnum undir 40 ár. Marconi var bert 24 ár, tá hann gjordi tráðleysa telegrafin.

AT meðalaldurin hjá høvuðs-filmsstjörnum er 40 ár fyr menn og 32 fyr kvinnur.

AT 80 pst. av öllum sangum eru yrktir um kærlleika.

AT Fríðrikur 9., kongur er farin at roykja pípu.

lögfróðingur, men hagfróðingur. Um hetta skrivur »Aarhus Stiftstidende«:

»... Det skal også siges, at en ammand på Bornholm er »noget mere« end en ammand i det øvrige land, om ikke en ukronet konge, så dog kongens og regerens, ja, hele det øvrige lands forstemand på øen. Og når ammanden og befolkningen kommer på bølgebænderne, er altting godt.

Sandsynligvis vil det også ende med, at den nyligste ammand, Niels Elker Hansen, kommer i kontakt med bornholmerne, som han kom det med befolkningen på Færøerne.«

KHRSUCHEV, ið hevur dæmð væl brennivín, fer nú illa við drapkarunum. Í eini roðu segði hann nýliga, at Bert á einum óki høvdu teir kovrt 88 av 120 leikdram av statspøðum frá vegna dráttuskápan, og í einum øðrum óki 92 av 155. Um drankarar seði hann annars, at

»... teir skulu koyrast úr flokkinum, sparkast út og setast í arbeiði... Skal tað vera soleiðis, at statsráðgjafir skulu vera avvenjingarstaddir fyr drankarar?»

MEN... hvat hevði Khurschev sagt, um hann hevði verið í Svøríki, tí yviri í Malmö domdu teir nú um dagarnar eina 74 ára gamla konu — asprittomane nevnd — 2 mánaða fongsul fyr heimabrygging.

Første ferð varð hon dæmd í 1924 at bota fyr heimabrygging. Í 1960 fekk hon 1 mánaða fongsul fyr tað sama. Fyr 101 í fjór var hon fongul av nýð; men longu 2. mánadag var hon tikin í ferð við at gera eina nýggja brygging.

adrir SiGA

»Dimmalætting« viðger figgjarlógina, nú hon er vörðin 25. millj. Hon nemur við orð teirra, sum bert fyr 30 árum síðan sögdu, at sjálfstýrið einans vildi kosta 25.000 kr., í mesta lagi 40.000 kr. og leggur aftrat:

»At administrationen af et så fatalligt samfund som det færøske må være for holdsvís dyr, må være klart for enhver, som blot har det mindste begreb om administration. Man kan måske indvende, at et og andet sikkert kunne gøres billigere, men der er desværre ingen, hverken i lagtinget eller udenfor dette, som har moralsk mod til at påpege, på hvilket punkt, der med fordel kan skrides ind og skæres ned på udgifterne.«

Veruleiki!

TAÐ ER VERULEIKI:

AT síðan fólkalokkska afturlandsstýrið legði frá sær, er framburðurin vörðin stórri og størri á öllum okjunum. Besta próg fyr hesum er, at tað nú á lógtingsins figgjarætlan verður latið mun andi meir til nærur öll endamála, so-leiðis

3.000.000 kr. meir til skipafloatan, 3.000.000 kr. meir til sosialu málini, 1.750.000 kr. meir til havnir og vegir, 1.000.000 kr. meir til kenslumál.

MORALUR. Ein skuldi vænta, at moralurin millum landsins kosnu menn var so toluigur, ikki minst tá teir taluði til landsins íbúgvar í útvarpinum; men lurtararnir mundu flestir vera eitt sindur ivasamir um moralin, tá teir t. d. hoyrdu tingmannin Fr. Hansen. Víst varð hann áttalaður fyr at røpa landsstýrið »lortagtíge«, men hesi skoðsmál vóru so lítið matari:

»... fyr Forøyingar gera teir einki, teir rokna ikki við okkum sum fólk.«
»... keisar Nero var ein eingil afturimóti teimum, sum i dag røða í landsstýrinum...«

Men var moralurin vánaligur, var lógikurin lítið matari, tá maðurin í sama viðfangi umræddi

»... hesa góðu uppgangstíð, sum verið hevði hesi tvey árin...«

Hesi sum tvey árin, sum Errendur Patursson í skvaldurroðu sini las heljar-dom yvir.

MENTUNNARSØGA. Ójavnar eru skjóðsogurnar á teimum ymisku londunum. Tað er líki til, at hvort land einseris hevur sitt handalag at fara um eina skaldsögu.

EIN tysk skaldsöga byrjar við at tvey ungfolk leingast eftir at f. h. hvort annað í 1. kapitli; men fáa ikki hvønn annan fyrr enn í síðsta kapitli. Ein fronsk skaldsöga byrjar við, at tvey ungfolk f. h. hvort annað í 1. kapitli, og harftá og til síðsta kapitli einki vilja hava við hvønn annan at gera.

f. EINARI russiskari skaldsögu eru tað tvey, ið hvørki ynskja ella fáa hvørt annað, men um tað verða skrivadar 1450 síður.

Hin nýgifta konan sigur:
— Tað er eingin kunstur at steikja eina meðistarpýsu. Kunsturin er at fáa hana teysa av pannuni.

Um politikkarar hevur allar dagar verið sagt eitt og annað, sum á ymsan hátt lýsir, hvussu lyndið í teimum er. Eitt nú hetta:
— Tá ein politikkarar sigur, at vit eru í sama báti, so eigur tú at ansa tær. Tað vil siga, at tú sleppur at rógva einsamallur.

Gevio
föroyskar
BARNABOKUR!